

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204944
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123204944.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX C., D. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa a.s., Tomášikova 408, Bratislava, IČO: 00151653, zastúpený: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., 040 01, Košice – Mestská časť Staré mesto, Bočná 10, IČO: 36863017, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.
- III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou z 19.5.2023 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 600 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a to z dôvodu, že v predchádzajúcom spore 29Csp/19/2022 bola ako spotrebiteľka úspešná s určením neprijateľných zmluvných podmienok ohľadom poplatku za upomienku a prednostnej aplikácie Obchodného zákonníka. Odcitovala časť odôvodnenia rozsudku súdu I. inštancie z 30.6.2022. Pri kvantifikácii nároku poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu daného inštitútu a uviedla, že ak má tento účel plniť nemôže byť primerané finančné zadostučinenie priznané len v symbolickej výške. Za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku požadovala finančné zadostučinenie vo výške 300 Eur.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe vyslovil názor o jej amorálnosti, keďže žalobkyňa sa ňou dožaduje vydania sumy presahujúcej 12% ňou prijatého úveru, podporuje vypočítavosť a špekulantstvo u spotrebiteľov a stigmatizuje podnikanie bánk. Súd by mal preto posúdiť žalobu aj v kontexte kritérií dobrých mravov a zákazu šikany. Žalovaný vzniesol tiež námietku premlčania. Podľa neho trojročná premlčacia lehota začala plynúť od nasledujúceho dňa po uzavretí zmluvy o splátkovom úvere, teda od 18.6.2010 a uplynula 18.6.2013. S poukazom na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 5Cdo/265/2009 a 2Cdo/194/2011 totiž premlčacia lehota v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie od okamihu, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Žalovaný vytkol tiež nedostatky žaloby v súvislosti s povinnosťou tvrdenia a dôkazu vo vzťahu k skutočnostiam, ktoré sú významné z hľadiska aplikácie príslušnej hmotnoprávnej normy, v tomto prípade absentuje tvrdenie o konkrétnej ujme, ktorú mala žalobkyňa utpieť, citoval pritom zo záverov rozsudku Krajského súdu v Žiline 11Co/159/2015 a Krajského súdu v Trenčíne 19Co/110/2019.

3. Žalobkyňa v replike nesúhlasila s argumentáciou žalovaného, podľa nej práve žalovaný koná špekulatívne a v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 4 ods. 8 a 10 zákona č. 250/2007 Z.z. a dlhodobo nerešpektuje právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov. Zdôraznila, že v základom konaní úspešne namietala porušenie povinnosti žalovaného nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky a uviedla, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má mať charakter sankcie voči tomu, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom. Nesúhlasila ani s premlčaním nároku, ktorý je spätý s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. a iných osobitných predpisov v podobe právoplatného súdneho rozhodnutia a preto až od tohto okamihu plynie premlčacia lehota, čo napokon uviedol aj Krajský súd v Prešove v rozsudku 2Co/137/2016 zo dňa 24.5.2017. Žalobkyňa za irelevantnú považovala argumentáciu žalovaného o nepreukázaní porušenia spotrebiteľských práv a toho, že jej nevznikla žiadna ujma, predovšetkým poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Uviedla, že žalovaný napriek množstvu rozsudkov vydaných proti nemu neustále používa nekalé obchodné praktiky a neprijateľné zmluvné podmienky. S poukazom na charakter, zmysel a účel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove 2Co/137/2016 zo dňa 24.5.2017, podľa ktorého inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Uviedla, že spotrebiteľ ako „obyčajný občan“ v základných konaniach pociťuje výrazné stresové vypätie, nielen z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou, ale aj z toho, že čelí sporu s ekonomicky, právne a spoločensky silnejším protivníkom.

4. Žalovaný právo na dupliku v stanovenej lehote nevyužil.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, spisom tohto súdu 29Csp/19/2022 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa podala 3.2.2022 žalobu proti žalovanému, ktorou sa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vyslovenia 4 neprijateľných zmluvných podmienok. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 29Csp/19/2022 na Okresnom súde Prešov. Z uvedeného spisu vyplýva, že strany sporu uzavreli 17.6.2010 zmluvu o splátkovom úvere vo výške 4.742 Eur.

7. Žalobkyňa sa pojednávania nezúčastnila. Dňa 30.6.2022 bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd vyhovel žalobe len ohľadom dvoch zmluvných podmienok, ktoré určil za neprijateľné a to pri poplatku za upomienku 23,24 Eur a ohľadom dohody účastníkov zmluvy o tom, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Vo zvyšku žalobu zamietol.

8. Obe strany sa voči vyššie uvedenému rozsudku odvolali, napadnutý rozsudok však bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 17CoCsp/46/2022-281 zo dňa 31.1.2023 a preto sa rozsudok súdu I. inštancie stal právoplatným 18.3.2023. Vo vzťahu k poplatku za upomienku súd II. inštancie uviedol, že tento poplatok nesleduje záujmy spotrebiteľa, jeho neprijateľnosť preto vyplýva z § 53 ods. 4 písm. t/ Občianskeho zákonníka, ktorý bol prijatý zákonom č. 102/2014 s účinnosťou od 13.6.2014 s prechodným ustanovením § 879p Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa daným ustanovením spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.6.2014. Pri zmluvnej podmienke týkajúcej sa voľby Obchodného zákonníka odvolací súd uviedol, že cieľom tohto dojednaní bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa a poukázal aj na rozpor s § 52 ods. 2 vetou treťou Občianskeho zákonníka, ktorý bol zavedený do Občianskeho zákonníka novelou účinnou od 1.4.2015 a podľa ktorého pre právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Táto právna úprava sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou danej novely, čo vyplýva z rozsudkov Najvyššieho súdu SR 3MCdo/14/2014 zo dňa 21.4.2015 a tiež 8MCdo/13/2014 zo dňa 28.5.2015.

9. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

15. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.

16. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

17. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku, je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný.

18. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

19. V danom prípade súd vychádzal z konkrétnych okolností tohto prípadu a skutočnosti, že zmluvné podmienky, ktoré súd vyhlásil za neprijateľné, žalovaný v prípade žalobkyne ani neaplikoval. Navyše, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu II. inštancie, pri oboch zmluvných podmienkach bola vyhlásená ich neprijateľnosť vzhľadom na ich rozpor s právnou úpravou, ktorá však čase uzatvárania predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ešte neexistovala. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že súdna prax pri posudzovaní charakteru zmluvy o spotrebiteľskom úvere až do prijatia spomínanej novely Občianskeho zákonníka nebola jednotná. Niektoré sudy vychádzali zo záveru, že každá zmluva o úvere je absolútnym

obchodom s poukazom na § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka. Vzhľadom na tieto okolnosti súd preto nepovažuje predmetné zmluvné podmienky prijaté v čase, kedy neexistovala právna úprava, ktorá by ich jednoznačne charakterizovala ako neprijateľné, za vážne porušenie práva spotrebiteľa zo strany žalovaného.

20. Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobcu ako spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadosťučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadosťučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadosťučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobcu. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci NBS a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadosťučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadosťučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobca poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadosťučinenia súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadosťučinenia v rozsahu 50 – 100 eur s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu a pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne o výraznom stresovom vypätí spojenom so základným konaním, súd ho považuje za neadekvátne, keďže žalobkyňa sa ani pojednávania nezúčastnila.

21. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, súd ju považuje za nedôvodnú a v tomto smere v celom rozsahu súhlasí s argumentáciou žalobkyne. Rozhodnutia, na ktoré poukázal žalovaný v súvislosti so začiatkom plynutia premlčacej lehoty sa týkajú celkom iného nároku a to nároku na ochranu osobnosti v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je logické, že keďže základnou zákonnou podmienkou pre priznanie žalovaného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti v zmysle noriem na ochranu práv spotrebiteľa zo strany spotrebiteľa na súde, nemôže premlčacia lehota začať plynúť pred splnením tejto zákonnej podmienky. Trojročná premlčacia lehota v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka tak začína plynúť až právoplatnosťou súdneho rozhodnutia vydaného v základnom konaní o porušení práva spotrebiteľa alebo povinnosti dodávateľa v zmysle spomínaných právnych predpisov a teda v danom prípade začala trojročná premlčacia lehota plynúť až od 19.3.2023.

22. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 Eur, teda 50 Eur za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku a v prevyšujúcej časti žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.